

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ยาเสพติด เป็นภัยต่อชีวิตเป็นพิษต่อสังคม” หรือ “ประเทศไทยจะรุ่งเรือง ถ้าพลเมืองไม่พึ่งพายาเสพติด” ตัวอย่างคำขวัญรณรงค์ในการป้องกันปัญหายาเสพติดที่มักจะพบกันตามสถานที่ต่างๆ ทั่วไป ทำให้ประชาชนตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดได้ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ โดยให้ทุกส่วนราชการหน่วยงานและประชาชนร่วมมือกันดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จนสามารถทำให้สถานการณ์ปัญหายาเสพติดลดระดับความรุนแรงลงไปได้ระดับหนึ่ง แต่ก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ในสถานที่ซึ่งใช้ในการประกอบธุรกิจบางประเภท เช่น สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สถานบริการ หอพัก เป็นต้น

แม้ว่ารัฐบาลได้มีการกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการภายใต้ข้อบังคับของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 โดยกำหนดให้สถานประกอบการ 6 ประเภท คือ 1) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง 2) สถานีบริการบรรจุก๊าซให้แก๊ยานพาหนะ 3) สถานบริการ 4) ที่พักอาศัยเชิงพานิชย์ 5) สถานที่จัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ และ 6) โรงงาน อยู่ภายใต้ข้อบังคับของพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา แต่ปรากฏว่ายังมีการนำไปสู่การปฏิบัติค่อนข้างจำกัด ประกอบกับตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนดไว้เดิมยังไม่มีเหมาะสมเพียงพอต่อการดำเนินงานในระดับพื้นที่ จึงทำให้ปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในสถานประกอบการยังคงเกิดขึ้นอยู่เสมอ และหากทุกฝ่ายไม่ตรวจตรา กำกับ ควบคุมดูแล สถานประกอบการในเชิงป้องกันอย่างจริงจัง และต่อเนื่องอาจส่งผลให้ปัญหายาเสพติดทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับยาเสพติดชนิดเดิม เช่น เฮโรอีน ยาบ้า กัญชา และตัวยาเสพติดใหม่บางชนิด ที่ใช้เพื่อความบันเทิง (Club Drug) เช่น เอ็กซ์ตาซี (ยาอี) ไอซ์เคตามีน (ยาเค) โคเคน ตลอดจนทั้งสารเสพติดในกลุ่มวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท มีการแพร่ระบาดในสถานประกอบการตลอดทั้งชุมชนอันเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการดังกล่าวเกิดขึ้นได้ง่าย ซึ่งยาเสพติดมีอยู่หลายประเภท สรุป ได้คือประเภทของยาเสพติดที่แพร่ในปัจจุบัน ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดและเป็นปัญหาที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ปัจจุบันชนิดของยาเสพติดที่เป็นปัญหาในแต่ละภูมิภาคของโลกก็คล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจเป็นผลจากการสื่อสารและคมนาคมที่ดีขึ้น

จากปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดข้างต้น ผู้ประกอบการหรือผู้บริหารในสถานประกอบการทั้ง 6 ประเภท ต้องมีส่วนร่วมในการช่วยกันป้องกันและแก้ปัญหารวมถึงให้ความสนใจและให้ความสำคัญต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยดำเนินการตามนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานประกอบการของตน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม และสนับสนุนหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ จากบทบาทความร่วมมือของผู้ประกอบการก็จะทำให้ได้รับผลประโยชน์ในการดำเนินงานเพื่อให้สถานประกอบการปลอดจากยาเสพติดนั้น คือ เจ้าของสถานประกอบการและผู้พักอาศัย แต่อย่างไรก็ตาม ผลประโยชน์เหล่านี้ก็ทำให้บุคคลทั้ง 2 ฝ่าย เกิดความพึงพอใจร่วมกันจากการเป็นสถานประกอบการปลอดยาเสพติด

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญ เกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของภาครัฐร่วมกับสถานประกอบการ ที่จะทำให้ทราบถึงความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ รวมทั้งบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งมีความสำคัญต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบของรัฐบาลและสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ในการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นการเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยด้านยาเสพติดและส่งผลให้สถานประกอบการเป็นที่ยอมรับจากผู้มาใช้บริการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดหัวข้อเรื่องบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ในเขตอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการและปัจจัยทางธุรกิจของสถานประกอบการ ประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์
2. เพื่อศึกษาบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการและปัจจัยทางธุรกิจของสถานประกอบการ ประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ประกอบการที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และมีความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์แตกต่างกัน

2. ปัจจัยทางธุรกิจของสถานประกอบการต่างกัน ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ในเขตอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกำหนดขอบเขตด้านต่างๆ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการหรือตัวแทนสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ในเขตอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable)

2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ คือ

2.1.1.1 เพศ

2.1.1.2 อายุ

2.1.1.3 ตำแหน่งงาน

2.1.1.4 ระยะเวลาทำงาน

2.1.2 ปัจจัยทางธุรกิจของสถานประกอบการ คือ

2.1.2.1 อายุของสถานประกอบการ

2.1.2.2 ประเภทที่พักอาศัย

2.1.2.3 ประเภทสถานประกอบการ

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable)

2.2.1 บทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย การอบรม/กิจกรรม การควบคุม สอดส่อง ดูแล การจัดทำประวัติ

การแจ้งเบาะแส การให้ข้อมูลข่าวสาร การอำนวยความสะดวก การติดประกาศเตือน การตรวจตรา การจัดทำป้ายประกาศ และการรับทราบข่าวสาร

2.2.2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ประกอบด้วย การขออนุญาตตาม พ.ร.บ. หอพักและอาคารชุด การตรวจตราบุคคลเข้าออก การติดประกาศและการคาดโทษ การจัดทำประวัติเป็นลายลักษณ์อักษร การให้ความร่วมมือ การถูกสั่งปิดชั่วคราวหรือสั่งพักใบอนุญาต สิทธิในเคหะสถาน การตรวจสอบสารเสพติดในร่างกาย การอบรมเกี่ยวกับยาเสพติด และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

3. ขอบเขตด้านสถานที่ คือ ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ในเขตอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. ขอบเขตด้านเวลา ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 2 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2552

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็น บทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการที่มีต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์

2. สามารถนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ให้แก่ สถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ในการเพิ่มศักยภาพในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และทำให้สถานประกอบการเป็นที่ยอมรับต่อผู้มาใช้บริการ รวมถึงการนำเสนอต่อภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) หรือหน่วยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ และพื้นที่อื่นๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ได้แก่ เพศ อายุ และตำแหน่งงาน และระยะเวลาทำงาน

ปัจจัยทางธุรกิจของสถานประกอบการ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางธุรกิจของสถานประกอบการประเภทที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ได้แก่ อายุของสถานประกอบการ ประเภทผู้พักอาศัย และประเภทสถานประกอบการ

ผู้ประกอบการที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ หมายถึง บุคคลที่ประกอบกิจการประเภทห้องพัก อาคารให้เช่า เกสต์เฮาส์ ที่เก็บค่าใช้จ่าใช้ในการเข้าพัก ซึ่งจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ.หอพักพ.ศ.2507 และพ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หมายถึง การดำเนินการ หรือ การจัดกิจกรรมใด ๆ ของผู้ประกอบการหรือผู้บริหาร เพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานประกอบการ

บทบาท หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมของบุคคลซึ่งต้องปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนตามสังคมซึ่งผูกพันอยู่กับฐานะตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมหรือการกระทำต่างๆ ที่เกี่ยวกับอำนาจ โดยสังคมกำหนด

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น เพื่อนำมาซึ่งการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้

บทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ หมายถึง ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการที่ใช้ในการดำเนินกิจการเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด

สถานประกอบการ หมายถึง สถานประกอบการ 6 ประเภทตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 โดยแบ่งขอบเขตเป็นสถานประกอบการ 6 ประเภท อันได้แก่ สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สถานบริการบรรจุก๊าซให้แก่ยานพาหนะ สถานบริการ ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ สถานที่จัดให้มีการเล่นบิลเลียด สนุกเกอร์ และโรงงาน

ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ หมายถึง หอพัก อาคารชุด (คอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์) เกสต์เฮาส์ ที่เก็บค่าใช้จ่าใช้ในการเข้าพัก